

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF.
Prædicatorum**

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.12. Supponit Christus quod dicat veritatem tam ex eo, quod ante probauerat quam ex eo quod sequitur ex illo quod modo confirmat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

temperantur, qui capiendo igni aptus sit eius ardor i' lum appetet undit accessit, & consumit: Porro si in fonte cederet pellucidum, ilico virtus eius & ardor deperit auge prefocatus extinguitur, Christo non nocent maledicæ Pharisæorum lingua: cum enim nullum esset in eo peccatum, illum non poterant de peccato convincere. Dixerat illis, quod filii essent diaboli, & eorum hæc essent desideria perficiendi ea quæ diabolus illis suggerebat: Sparserunt illi de Christo, quod sedentulus esset & peccator, populumque deciperet: Quibus Christus: Eis agere non solum audiatur tonitu, non latu sit accusare, ad rationem procedamus. Vos proditiones nubibus compari, quæ totatis, mihiq' derrogatis, & quæ cumque vobis in bucam veniunt, vestra in me effuntrant iniquitas: videamus an vel vestigium ullum sit ratione, quod conuincat. Qui ex vobis arguit me de peccato: Nullum vos habetis contra me: verum ego in vos pro' uero: nam intono, & tonitrua mea radis ac luce soziorum: hoc quod dixit Habacuc iuxta lectionem, quam sequitur D. Gregor, sag' ista tua in luce. Hoc quod dico luce illustratur ratione, vobisq' clari probaveroy filios omnes vos esse diaboli. De hoc Pharisæos Christus hoc in Euangelio conuincit, ut modo dicendum.

§. 12. Supponit Christus quod dicat veritatem iam ex eo, quod ante probauit quam ex eo quod sequitur ex illo quod modo confimat.

I. 38 **S**i veritatem dico vobis, quare non creditis mihi. Ostendit illis Christus quod magno crimine rei tenerentur q. d'intremus in iudicium, si quando per mundum clarissimi lucis solis radii dispersi relisperdentes vos tamen illos minime videatis: indebimur est: defectum hic repetiri, sed his nequamquam hoc est illa eternam purissima est, nullaque in ea defectum possit invenire: vestris igitur oculis est imputans. Hoc argumentum f' rmat Spiritus Sanctus in eo quod contigit Egypti s. Tota terra purissima solis luce perfundebatur, & si illam non videbant Egypcius igitur in oculis tenuum obcuritas erat & tenebrae & nequiam in luce: Omnis orbis terrarum limpido illuminabatur lux: &c. Solis autem illis superposi: a erat grauis nox. Si sum ego: radios eternam lucis adeo claros cuiuslibet, ut etiam illi qui sine oculis nati sunt, illos videant. Tanta est corum punitas, ut nec atomum

proferte positis, quo vel maculentur vel obscurerentur, & cum vos tales sitis, illos minime videatis. igitur in vobis defectus est, vestrumque hoc cuiusva ascribendum.

Venimus Domine mi' salua reuenerentia, non illi. I.
Ius ex ratione redarguis: tibi namque obiciunt Christus suppositum tuum esse probandum, necne quid si ponitis illos doceas veritatem. Hoc enim frequenter ut verum in ore habent, quod nemus non dicas veritatem, quod vesi te accusant ut in postore, & tuba seducto ritatem rem, si multos audio conquerentes. Sed u' sit tunc dixerit. Et quando postmodum Pilato libellum obtulerunt supplicem hoc te nomine compellarunt. Seductor ille Quid hic D. Augu. Hoc appellabatur Matib. 27 nomine Dominus Iesus ad solium seruorum suorum 63. rum, quando dicuntur seductores. Si hoc tibi ex- In Ps. 63. probrant, hoc quod principales videetur à te esse probandum est: quid veritatem dicas, & hoc non constitutas, sed supponis: Si veritatem dico vobis & habe tibi negam suppunctionem. Ad hoc primo responderemus: quod iam Christus Dominus hoc illi saepe testatus fuerat in variis cum illis oecationibus: vnde sciebat, quod suppositum illud nequam illa negarent, sicut nec illi negarent.

Aliquoties illum conuenerunt disputandi gra- III.
tia, cuiusque reverendi doctrinam & semper in- Quia fe-
bore confusi discesserunt. Quando in Synagoga pe, sed
mulierem excepit incurvam in Sabbato, surrexit & ultra,
in eum Princeps Synagogar, totaque Doctorum conati-
mala colluivit, ut cum eo disputarent & proba- sunt eius
re conatis sunt opus illud, ut ipse in die felix es, refellege
se illicitum Dominum autem ita cunctos eviden- doctrinam
ter conuicit, ut erratici abierint conuisione non
minima perturbiti, in totius populi Synagoga,
qui voce elata opera eius verbaque declama-
uit: Erubescant omnes aduersarij eius, & omnis Læc. 16. 13.
populus gardetur in viuenter, que gloriab' sebant
ab eo. Dum a'ias in templo decer, omnes in
eum insurgunt Principes Sacerdotum, tota-
que Doctorum universitas, quibus se comites
aduicabant seniorum populi. Et hoc quod no-
stet textus habet: Conuenerunt Graeci legit:
Adorati sunt: omnes illum aggrediuntur infiniti
& auctoritate pollentes, & Christus solus ac
pauper adflabat, eum igitur & redargunt ful-
denteque probare non benefactum, quod ipse fa-
ci' bac' led ad vnum verbum, quod illis pro-
fuit, obmutuerunt omnes: nesci' qua parte tu-
tu' euaderent,

Ut videm quod eum nequeant aperto marte
superare, traditiones molti sunt, & technas, mo-
re vulpium; quo circa Principes Pharisæonū ad
illum

illum miserunt quosdam adiunctis Herodianis, ut cum caperent in verbo, & dolosa irretirent interrogacione: An licet esset illis, qui Dei populus erant libertimus, terreno subiacere Cæsi, soluendo vestigia: hic laqueus est inenitabilis, atebat illi, in quamcumque se verteret parte, in illum incidet: vel ea farem offendet, si partem propugnet negaturam, vel populum, si affirmatam: doctrinam autem, qua respondit illis, adeo fuit excellens, ut nihil opponere poterint &

Luk. 10.14

obmiserent. Et non posuerunt verbum eius reprehendere coram plebe & mirari in responso eius taceuerunt. Confusis eis & abeuntibus, accepserunt

Luc. 20.39

Saddi eis, questione proponentes suo iudicio, inexplicabilem, qua omnem eam doctrinam eludere presumperunt, quam de resurrectione

propalavat. Verumtamen tanta claritate eorum concurrit circorem, tautunque diuina eius resplendit sapientia, ut teste Deus Luca Ewang. Scribere, Doctores, & Sacerdos eadem conuicti veritate, publicè faterentur. Magister bene dixisti: amplius non audiebant illum quidquam interrogare. Quamvis autem hoc ea dixerint tempestate: confitim tamen malitia superbissimi eius consati labefactare doctrinam, conuenerunt in unum omnes sapientia illusterrimi & mente subdola stritentes, ceperunt cum illo disputare circa Messiae genealogiam, tantaque illos Christus doctrii repulit, ut os omnibus obstruxerit, nec esset quis adeo temerarius, qui cum illo congregari praesumeret, aut aliquā circa doctrinam eius dubiaria mouere questionem. Et nemo poterat ei respondere verbum: neque natus fuit qui sequam ex illa die cum amplius interrogare. Itaque sicut illi peruersi nebulosines in absentia Christi, eum illuminabantur, ut peccatorum & hoc quidem ita pertinaciter ut dicentes se hoc ex certa habere scientia. Nos scimus quia hic homo peccator est, tamen coram eo stabant elongues, nec quidquam eius operibus habebant opponendum; & dum illos interrogat: Quis ex vobis arguit meo peccatorum illi ipsi, qui sic pleno ore spargebant, quod peccator esset, non inveniebant quod illi peccatum opponerent. Ita quatinus ad veritatem tam erat indubitum quod illam doceret, ut coram illo nunc consistentes non illi ausi id fuerint negare. Hoc virio laborat plebs abiecta, medax, etenim in tua absentia, pica sunt loquaciores: te autem praesente, vel alio qui responderet illis, ut lapides obnubescunt.

V.
Tales video Davidis inimicos, qui à tergo
emota eius damnabant opera, & mille in eum
siebatur facinora blasphemias obiectebant, tanta audacia ac
David.

pertinacia, ut iuramento illa confirmarent, attamen in conspectu eius, qui verbum loqueretur, nullus erat, nec quecum calumniaretur: sed quidquid agebat cuncti depraedicabant. Qui *P. 101.9*, laudabant me aduersum me iurabant. Eo ipso confirmatur, quod mendacia falsaque obiciantur. Indicatur illo fatis conformiter doctrina Aristotelis legitimam veritatem imaginem esse puellam alta statuta vno vultu, vnoque ore quo tandemmodi loquuntur. Mendacii vero multiterem esse mille larvis conteat, multis vultibus, & multiplici ore, qua vultus unum versus hanc, & alterum versus alteram defecunt partem & qua quod hoc ore pronunciat, renocet altero. Proprius sit mihi Deus, in quantis hoc locis inuenimus.

Dico secundum: procedit Dominus prudentissime, & neruofis ac concatenatis rationibus: quis Bonitas est, eo quod iam ratiū offendit quod nullum & veritas sit in eo peccatum, patet manifeste, quod mendaciam non loquatur: omne namque mendacium, cum peccatum est, q. a. bonus ego sum & non est iniquitas in me: ergo veritatem dico: magis enim etenim defectus est proloqui mendacia. Sic se res habet, quod bonitas & veritas par palli sic procedant, ut una perfecte non inueniatur sine altera, & una deficiency deficit altera. Sic sunt vniuersales ut Spiritus sanctus habeat velut verba synonyma esse bonum & esse verum: bonum facete, & dicere veritatem. Ait Christus, qui facit veritatem venit ad lucem *Do. 34.35*. mine nomine melius dixiles qui facit bonum. Hoc ipsum intendo dicere: cum enim sine bonitas & veritas, ita combinatur: unam nomine compellatur alterius: & illa phasis multa sunt. Scriptura testimonia Hinc est, quod in mundo tam modica si veritas, quia tam modica reperitur bonitas, si bonitas discederet, & emigraret pariter veritas de terra emigraret.

Hoc suo tempore molestè deplorabat David. *Saluim me fac Deus: quoniam defecit sanctus Heu. Psa. 1.1.* Domine mi manum præbe subdidiam: etenim VII. defecerunt sancti, vix vel vni bono occurram, Deficiunt petreis mundus repletus peccatoribus. Hac sancti est doloris occasio *Ierem. 9.9*: Contrarium est cor Hier. 23.9. in me: & contremuerunt ossa mea. *C. Quia adulteris repleta est terra.*

Quid sperandum, si de domo tollantur fundamenta? De terrena tollit sanctos, quid erit de mundo: hoc lugebat Ozias. Maledictum & mens Ozas. 4.2. datur, & homicidium, & perfidum, & adulterium inveniuntur: &c. Et sanguis sanguinem tetigit. *Heu quanta calamitas, & quantopere opus est,* Domine

Domine mihi in hoc modo praesidio. Etenim omnia peccatis sceleribusque permiscentur. Et quid o David ex sanctoru*m* sequitur delectu*m* Di-
minut*e*s sunt veritatis a fili*m* hominum. Vana locut*i*
sunt vanusque ad proximam f*u*tu*r*. Vix vla super-
est veritas. Inq*u*ent omnia m*en*acia, fraudes, im-
petras, & posture, offec*tu*ula, vana c*u* proximo colloquia.
Vana. Sumit metaphoram a nuce, qu*z* adeo pul-
chra, & integra videtur, intus aut*m* inanis est &
vana: nihil enim ex iis qu*z* cortex ille demon-
strabat, minus invenitur. Quibus verbis homines
sibi inuenio locut*i*ur? qu*z* promissa*m* que dem-
onstrationes iquali*m* appare*m*? dicere, qu*z* alter
vulcana sua paratus sit effundere: & alter prote-
statur qu*z* eius, cum quo loquitur, commodum
desieret magis qu*z* propriu*m*. Hic conatur tibi
persuadere qu*z* non tamta, quanta illa erga bo-
num tuu*m* ferant sollicitudine: sed nuc*m* sunt ina-
nes & fraudulent*m*, mendaci*m* est, fictio est prodi-
tio*m*, impostura est. Vana locut*i* s*u*t vnuquisque
ad proximam f*u*tu*r*. Nobiliores audi suas propo-
nentes rationes: qu*z* finistris laborant intentio-
nibus? Optimates qu*z* impostur*m*? Mercatores,
qu*z* fraudibus? Operarii qu*z* petur*m*? Labia
dolosa in cord*i*. In corde tua habent labia, ut inde
fraudes educant*m*; quos eor*m* non mouet, nisi ut
proximum circumueniant. Qu*z* mulieres a nu-
notibus explo*m*ae? Qu*z* operarii a fontanatori-
bus ad extremam detrac*m* paupertatem? Qu*z* hi-
ligantes delui ab Aduocatis? Qu*z* Principes
excepti ab adulatori*m*? Ab eo veritate non
exspectes*m* in qua nulla residet bonitas. Quidam
considerat Propheta Iaia*m* ad nihil aliud vaca-
tes, quam ad nequitias, & iniquitates, ex quo se-
quebant*m* ut quidquid dicentes, mendaci*m* est,
dolus, & impostura*m*: Manus vestra polluta sunt
sanguine, & d^ugit*m* vestri iniquitate*m*: labia vestra
louata sunt mendaciu*m*, & lingua vestra iniquita-
tem fatur*m*. De manibus adeo fodi*m*is, ut vique ad
dig*u*tos sanguine polluantur, quale obsecro tibi
sperandum*m*; nisi quid mendaciorum, dolorum, &
technarum sentina sit execranda?

VIII. Notat D. Chr. ylosto. transactum temporum
Antiquus sinceritate*m*, quid bonitas sincera vigebat, quam
mos l*ä*ciendi securo passu*m* in contractibus & maximi ponderis
contr*u*nctionibus veritas incedebat. Hoc agebat,
eraque hic mors lapidem engraving in lignum,
quid pars qualibet suo staret fidelis firmaque
contractu*m*. Simile quid legimus in contractu
quem Laban cum ficer*m* suo Jacob inuit*m*: ad
illius enim confirmationem, notarios publicos
non adscinder*m*, non alias conscrip*m*erunt tabu-
las, aliud nihil fecerunt quam quod lapidem

Hieron. Bapt. de Lanuz. Tom. III.

erexitur. Suf*f* ciebat, quid aliquid asserebatur
lapis in testem: & hac erat stipulatio securissima.
Etenim certum erat quod nullus verbo suo fal-
lax esset defuturus. Modo notarii, rata, instru-
menta, estes, non sufficiunt tot intricantur ver-
ba caulationibus, & mendaci*m*, hic ad id, quod
clarum est, perturbandum instruunt ingenia.
Policemus hic quo videntur nostrorum vicinorum
expendere calamitatem quos in nostro saeculo
vidimus, qui etiam in Dei veritate defecerunt, contra
fidem intelligo, & illis columba illa divina au-
toritate & calamitibus attriti sumus quas ob har-
sim pali fungi quarum haec causa est; quod illis ex vita
bonitas defecerit, quodque se omnigenis tradi-
derint iniquitatibus, in quibus hoc impletur A-
postoli quod de quibusdam sui temporis scrip*m* 1. Tim. 1.
ist, quod nempe Bonam conscientiam repellentes
circum fidem naufragauerunt.

Ceterum ne impetu*m* discursus hic extenda-
tur, hoc solum adnotavero, bipas in Prophetis
Dux ci-
nobis signati ciuitates. Quarum una vocatur ci-
uitas veritatis, & altera mendaci*m*. In ciuitatem
veritatis que causa est cur mendacium nequa*m*& me-
daci*m* in ciuitatem mendaci*m*, quis ingressum prohibet
veritati nisi malitia loquitur. Zacharias Propheta
da ciuitate veritatis a Domino Deo fenda*m*, &
ait: Vocabitur Ierusalem ciuitas veritatis, & mons
Domini exercitum, mons sanctificatus. Loquitur
de Sancta Ecclesia ciuitate Dei. Haec vocatur
ciuitas Dei, hanc proprio nomine inscribitur. Ci-
uitas veritatis. Eo quod hic secura tutaque virgine
veritas que ea de causa ab Apostol Paul. vocatur:
Dominus Dei, columba, & similem veritatis. 1. Tim. 3.
Ceterum adserite, quid praececa dicatur etiam
Mons sanctificatus. Hebrei legunt Mons sanctifi-
catus. Mons in quo sic constanter radicata flore ver-
itas, ut inquam in ea sit defutura, quia: Mons
est Domini exercitum: hic Deus resideret, hic spi-
ritus eius sanctus qui illam vivificat, & sanctis
legibus suis, ceremoniis ac sacrificiis farram te-
ctamque conuerteret: etenim certum erat, quid
ciuitas in qua floret veritas, ciuitas fundanda
est in omni sanctitate & bonitate.

XI. Loquitur Propheta Nahum de ciuitate Nini-
ue, & sub eius nomine de mundo, quia ciuitatem
vocat sanguinem mendaciu*m* omnino refert*m*. Ciuitas
sanguinis unius*m* mendacij. Primo vocat illa num-
ciuitate sanguinem: n*on* intelligend*o* in sacra Scriptu-
ra sanguines peccata, in terra illud Davidis
Libera me de sanguinibus. Ide est ac si dicat ciuitas
iniquitatibus sceleribus*m*; sarcinata. Hinc illa
continuo vocat: Universa mendacij. Septuaginta
D d d scripsi.

scriperunt *Vniuersa mendacij*. Quod D. Hier. declaravit. Tota plena mendacij. Nihil aliud hic reperias nisi mendacia: nam manifestum erat quod eū plena iniquitatis regurgitaret, pariter & mendacij redundaret, & cum nulla esse bonitas, nec villa futura esset veritatis talis enim mundus est, & talis vocari potest haec civitas in qua vivimus. *Civitas sanguinum*. Quo exades, quod homicidia, quantus effusus sanguis per plateas viasque de fluis, quo impudicitie, quo rapina, quo iniuria illorum iusticie, quo odia, quo factiones? Optime sequitur *Vniuersa mendacij*. Plena fraudibus, referta perioris, non est quā non contendat circumneare proximum vicinumque suum illaqueat. Christus Dominus noster mons est sanctus, totus sanctus est civitas est veritatis & evidenter probat quod eam doceat, cum le sanctum esse ratificet.

§. 13. Corruit in mundo veritas, sicut mulier Leuitæ in Gabaa, quam mali Christiani honorant.

Si veritate dico, quare non creditis mihi? Hoc enim pectuncularis, optime magister cur ubi dicenti veritatē, fidē non adhibeant! Ignoras Dñe quod potius eo ipso tibi non credit quo dixeris illis veritatem? Quid minus hoc in mundo veritate creditur? Mendacij virque passim recipitur, mendacio fides ab omnibus adhibetur. Est illa Prophetæ Isaiae miranda sententia: Totū cōtemplatur mundum, tantaque videt obitum calamitatis, ut in ea sanum nihil innemiat, in singulari autem ait, *Corruit veritas in plateis*. Quoniam sapio historiam illam tangit lamentis dignam, quam omnibus suis ornata circūlantibus enarrat Spiritus S. libro Iudicium capite decimo nono. Iuvenis quidam & opibus astutus diuitetur. Sibi in vxore sumptuose pueram quandam vulnus elegans speciofam: illamque voluit in regionem suam abducere: montem etenim incolebat Ephraim. Iter suum aggreditur, & cum illi sol occidetur circa ciuitatem lebus, que postmodum dicta est Ierusalem; quam infideles incolebant Phisitei populus idololatria, sic ferunt ei loquitur: Domine mi iam patet, noctis nos obrui tenebris, hanc igitur ingrediamur, si placet, ciuitatem, is qua cū vxore tua tutus regnecas. Nequaquam hoc fecero: respondet ille: non enim confutum mihi videatur, meipsum uxore, que meam populo confidete scelerato, idololatria, & infideli. Gressum dupliceamus & ad ciuitatem Gabaa vicinam pertinet eudeamus: hic enim populus habet fidelis. Non ingrediatur oppi Indic. 19. dum gentis altera, qua non est de filiis Israel, ed 12. transibo usque Gabaa, & cum illuc pertenerem, permanebo in ea. Transgreditur praeclarus iustus & appellatur in Gabaa, & sibi persuadens, quā humamus ab illis exciperetur, quam ab infidelibus lebus, illum exceptum iuhumanus. Cum enim iam nox esset, cumtique laudabilis vxoris illius pulchritudinem, omnium non intenit apertū, nec quempiam, qui suam in domum vxorem recipere dignaretur. Tandem hospitio excipiunt a leviore quodam agricolarum verum tanta subito felicitate persecuti, ut coactus fuerit vir ille misericordiam producere vxorem, & publice sanctis in plateis expondere. Bone Deus, quam in honestate in illam exarserunt: dum enim eius singuli desiderant amplexum, mille mulierem contulerunt & ignominius afficerunt: dum virus illam in hanc partem, alter trahit in alteram in tantum ut dolenda comixt in plateis mortua corporaverit. *Ibi corruit ait Spiritus S.*

Ad istud *Corruit*: Aliud Proph: *Corruit veritas in plateis*: O veritas puella: o Jesus, nobilissima de semine Dei, filia Spiritus sancti legitima. Veritas à quocumque dicitur (ait D. Ambr.) à D. AMER. Spiritus sancto est. Sponsa Dei legitima qui sic illi se unit, ut dicas: Ego sum verus, & formosa & mundanda, & sana tantumque cunctus eius sic placet fore in elegantia, ut adolescentes ille sapientis dixerit: *Efd. 4.37* Omnis terra veritatem innocet, eum ipsum benedicit, & omnia opera mouentur, & irremunt eam, & non est cum ea quidquam iniquum. In se considerata laudatum ab omnibus & extollitur, & qui primam ille sedem deieget, video neminem. Sponsam illam suam Deus ipsius in hoc mundo peregrinus secum duxit, donec ad uitiam suam celestem accedat, ubi cum illa regnet, nec vult illam collocare, ut inter infideles queferat, qui depravatum habent intellectum, ubi ipsa hominibus eligeret: *Tenebris habentes obscuratum Eph. 4.19.* intellectum (ait Apost.) alienatum à vita Dei per ignoratiōnem, que est in illis propter cœcitudinem corda ipsorum. Exortauit Deus hanc seculi mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelij gloria Christi. Illi parare locum volunt apud fidèles ubi fecerunt video: atque habita holopitiū: *III.* Meliori namque ratione humanius fideles, quā Veritas à infidelis, debent excipere veritatem. Verum, fidelibus mente qualiter eam excipient. Omnes sufficiuntur: formosa est à longe spectata, & primam cipitur, rareretur cathedram: nihilominus illam nemo in domum vult recipere. Tu videris an in aliqua domo

Isa. 59.14. Historia de vxore Leuitæ propomitur.

1. Historia de vxore Leuitæ propomitur.

Leuitæ sumptuose pueram quandoam vulnus elegans speciofam: illamque voluit in regionem suam abducere: montem etenim incolebat Ephraim. Iter suum aggreditur, & cum illi sol occidetur circa ciuitatem lebus, que postmodum dicta est Ierusalem; quam infideles incolebant Phisitei populus idololatria, sic ferunt ei loquitur: Domine mi iam patet, noctis nos obrui tenebris, hanc igitur ingrediamur, si placet, ciuitatem, is qua cū vxore tua tutus regnecas. Nequaquam hoc fecero: respondet ille: non enim confutum mihi videatur, meipsum uxore, que meam populo confidete scelerato, idololatria, & infideli. Gressum dupliceamus & ad ciuitatem